

Nachtdieren in de dierentuin

Aan de slag met biodiversiteit

Nachtdieren in de dierentuin

Aan de slag met biodiversiteit

Nachtdieren in de dierentuin - Eindrapportage

Tekst:

Ineke Koopmans & Dick Groenendijk, De Vlinderstichting
Marielle van Aggelen, Nederlandse Vereniging van Dierentuinen

Rapportnummer:

VS2010.027

Projectnummer:

2010.055

Productie:

De Vlinderstichting
Postbus 506
6700 AM Wageningen
telefoon: 0317 467346
e-mail: info@vlinderstichting.nl
www.vlinderstichting.nl

Nederlandse vereniging van Dierentuinen
Postbus 15458
1001 ML Amsterdam
telefoon: 020 - 524 60 80
www.nvddierentuinen.nl

Deze publicatie kan worden geciteerd als:

Koopmans, I., Groenendijk, D. & van Aggelen, M. (2010): Eindrapportage Nachtvinders in de dierentuin – aan de slag met biodiversiteit. Rapport VS2010.027, De Vlinderstichting, Wageningen.

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van De Vlinderstichting en de opdrachtgever.

Oktober 2010

Inhoud

Het project	3
Bezoekersaantallen	3
Opening	3
Opbouw van de avond.....	4
Promotiemateriaal.....	4
 In de pers.....	6
 Vrijdag 16 juli – Ouwehands Dierenpark Rhenen	8
Zaterdag 17 juli – Dierenpark Emmen	9
Zaterdag 24 juli – Dierenrijk Mierlo.....	10
Zaterdag 31 juli – Dierenpark Amersfoort	11
Zaterdag 7 augustus – Safaripark Beekse Bergen	12
Vrijdag 13 augustus – Vogelpark Avifauna	13
Zaterdag 14 augustus – Gaiapark Kerkrade.....	14
Zaterdag 21 augustus – Burgers' Zoo.....	15
Zaterdag 28 augustus – Artis.....	16
Zaterdag 4 september – Apenheul.....	17
Vrijdag 10 september – Zoo Parc Overloon	18
Vrijdag 17 september – Aqua Zoo Leeuwarden.....	19
 Bijlage 1 Bouwstenen	20

Het project

In 2010, het jaar van de biodiversiteit, hebben de Nederlandse Vereniging voor Dierentuinen (NVD) en De Vlinderstichting het project *Nachtdieren in de dierentuin – aan de slag met biodiversiteit!* uitgevoerd. In deze eindrapportage een overzicht van de activiteiten die binnen dit project zijn gedaan.

Bezoekersaantallen

De 12 nachtdierennachten zijn gedurende de zomer van 2010 georganiseerd in 12 verschillende dierentuinen in Nederland. De bezoekersaantallen variëren per dierentuin, maar over het algemeen kan gesteld worden dat het project zeer succesvol is verlopen.

Bezoekersaantallen nachtdierennachten	
Apenheul	130
Aqua Zoo Friesland	4*
Artis	1.283
Burgers' Zoo	1.300
Dierenpark Amersfoort	1.500
Dierenpark Emmen	400
Dierenrijk	150
GaiaPark Kerkrade Zoo	2.000
Ouwehands Dierenpark	1.000
Safaripark Beekse Bergen	1.500
Vogelpark Avifauna	1.000
Zoo Parc Overloon	50
Totaal aantal bezoekers	10.317

* Door hevige regen is deze nachtdierennacht na anderhalf uur afgelast

Opening

Vrijdag 16 juli werd in Ouwehands Dierenpark de eerste van twaalf nachtdierennachten gehouden.

De avond begon met een verhaal voorgelezen door Jochem van Gelder. Vervolgens opende hij, samen met Mariëlle van Aggelen (directeur NVD) en Theo Verstrael (directeur De Vlinderstichting), met een grote sleutel de 'poort van de nacht'. Met het openen van de poort werd het project officieel geopend.

Veel aandacht voor de opening in Ouwehands Dierenpark. Na afloop verschenen er verschillende filmpjes op Youtube.

Opbouw van de avond

Iedere avond bestond uit een aantal bouwstenen (zie ook bijlage 1):

1. nachtvinders lokken met licht;
2. nachtvinders lokken met stroop;
3. een informatieve lezing over nachtdieren;
4. vleermuizen 'horen' met een batdetector;
5. speuren naar uilen.

Iedere diertuin was vrij om te kiezen van welke activiteiten ze gebruik wilde maken. In iedere diertuin werden tenminste drie bouwstenen uitgevoerd.

De bezoekers van de diertuinen reageren heel positief. Het feit dat ze nachtvinders en vleermuizen van zo dichtbij kunnen bekijken, gecombineerd met het feit dat er experts aanwezig zijn die informatie geven, maakt de mensen enthousiast. De meeste lezingen zijn zeer druk bezocht en ook de vleermuizenexcursies zijn populair. Zodra de schemering begint te vallen en de eerste nachtvinders gaan vliegen, is het dringen bij de verlichte lakens waar de nachtvinders op af komen. Het publiek maakt op een leuke en ongedwongen manier kennis met de biodiversiteit om hen heen.

Promotiemateriaal

Om het project bekend te maken onder het publiek is promotiemateriaal ontwikkeld. Ten eerst een flyer, die vooraf door alle diertuinen werd uitgedeeld. De Vlinderstichting heeft de flyer toegevoegd aan haar marktkraampakket, zodat de flyers op verschillende tuinbeurzen door heel Nederland zijn uitgedeeld. Er zijn in totaal ruim 33.000 flyers verspreid.

Uiteraard gingen de bezoekers van de nachtdierennacht niet met lege handen naar huis. Bij het binnenkomen of verlaten van de diertuin ontving iedere bezoeker een nachtdierenboekje, met daarin allerlei informatie over nachtdieren en het belang van biodiversiteit.

Promotiemateriaal bracht het project onder de aandacht en gaf bezoekers de mogelijkheid alle informatie nog eens na te lezen.

Het project is gedurende de zomer van 2010 op verschillende momenten in de pers geweest. Met name regionaal is veel aandacht besteed aan het project. Een greep uit de publicaties.

Juni 2010: 'Dieren in het donker', vakblad Podium

Juli 2010: 'Nachtdieren in het zonnetje', Nederlands Dagblad

BOOSGRAVEN

[illegible]

Wandeling en bezoek aan kaasmuseum

Wandelaars met een voorliefde voor polder- en veldwachters kerkjes zaterdag 22 augustus volledig aan hun trekken. Door heeft het Kaarsmuseum een rondwandeling van negen kilometer over het Veldwachter. Dit in combinatie met een bezoek aan het Kaarsmuseum in het Eendrachtshuis. Daar zijn in augustus deuren om 30 uur versloten. De wandeltocht begint bij het veldwachterscomplex langs de Burgemeesters Kamerling Gade Kerk van Veldhuizen doet een laatste stop op de veld-

Nachtvlinders in trek tijdens avondopenstelling

ALPHEN - Bij het overgaan van de zee keeren de nachtvinders voorschoot. 2200 soorten zijn er in Nederland te zien, tegenover 50 eglers. Tijdens een speciale avondvergadering konden bezoekers van Avifauna gliderwood kennismaken met deze vlinders.

25, waarachter een boomlamp werd geplaatst. De vlieders kwamen een plekje zit op het oplichtende daak, waardoor een medewerker van Antenne de tijd kreeg om uitleg te geven aan het publiek. Wie zich niet interesseerde voor de vlieders kon - met hulp van een expert - lutheren

HET DONKER

The state attorney will handle your children's legal issues, and ask you to file their names before the court. You'll also need to get them baptized. Give in the last 60 days after you've gotten paid. All your children will go to the same school as you. And if you're a non-resident, you'll have to live in the state for at least 90 days before you can move.

© 2006 Blackwell Publishing Ltd *Journal of Internal Medicine* 260: 105–112

Neurite outgrowth

Wissenschaftliche Grundlagen

[illegible]

and the following:

the 1990s, the number of people who have been infected with HIV has increased significantly. In many cases, the infection is transmitted through sexual contact, but it can also be spread through blood transfusions, sharing needles, and other means. The disease is often asymptomatic for many years, but it can lead to serious complications, including AIDS. It is important to be aware of the risks and to take appropriate precautions to prevent infection.

Vrijdag 16 juli – Ouwehands Dierenpark Rhenen

Vrijdag 16 juli werd in Ouwehands Dierenpark de eerste nachtdierennacht gehouden. Deze avond was de eerste van twaalf nachtdierennachten.

In de dierentuin was van alles te doen rondom het thema nachtdieren: op zoek naar vleermuizen met een batdetector, een kijkje nemen bij de uilen en nachtvlinders lokken met licht en stroop. Er waren een aantal gidsen van De Vlinderstichting en Ouwehands Dierenpark aanwezig om uitleg te geven over de verschillende nachtdieren. De bezoekers lieten zich verrassen door deze dieren, die zich overdag schuilhouden.

Dieren4Yu maakte een korte impressie van deze gebeurtenis. Het filmpje is te vinden op youtube.

Zaterdag 17 juli – Dierenpark Emmen

Voor Dierenpark Emmen was het een van de eerste keren dat er een avondopenstelling georganiseerd werd. Het weer werkte mee, het was een warme avond met ongeveer 400 bezoekers.

Met name het groot avondrood, de nachtvlinder die de vorige dag was gevangen en meegebracht, trok veel aandacht. Deze prachtige rood/roze gekleurde vlinder werd door een van de kinderen bestempeld als 'meisjesvlinder'.

Ook de wapendrager, die zich perfect gecamoufleerd heeft, had veel bekijks. Een aantal bezoekers kon nauwelijks geloven dat het hier een vlinder betrof, en waren verbaasd dat deze dieren overal in Nederland voorkomen.

Zaterdag 24 juli – Dierenrijk Mierlo

De locatie voor de derde nachtdierennacht was Dierenrijk Mierlo.

Net als Dierenpark Emmen had ook deze dierentuin weinig ervaring met avondopenstelling. Bijna 200 bezoekers kwamen op de nachtdierennacht af.

Een medewerkster van De Vlinderstichting hield een korte lezing over nachtvlinders. Daarnaast kregen de bezoekers uitleg over de manieren waarop nachtvlinders gelokt kunnen worden.

De Vlinderstichting had 'stropers' meegenomen om op nachtvlinders te "jagen". Ze maken een brouwsel van stroop en bier of wijn. De stroop en alcohol worden gemengd, en vervolgens met een oude verfwast op de bomen gesmeerd. Nachtvlinders ruiken dit al op een kilometer afstand en komen naar hun avondmaal toe.

De Vlinderstichting reikte veel posters van nachtvlinders en rupsen uit, zodat men alles thuis nog eens rustig kon nakijken. Aan het eind van de avond werden alle meegenomen vlinders vrijgelaten door de bezoekers. Met name de gamma-uiltjes, die ook in de dierentuin in groten getale aanwezig halen, gingen direct op de vleugels.

Dieren4U maakte een korte impressie van deze gebeurtenis. Het filmpje is te vinden op youtube.

Zaterdag 31 juli – Dierenpark Amersfoort

De avond in Dierenpark Amersfoort begon met regen, maar toen de bui overgetrokken was, werd de nachtdierennacht in Dierenpark Amersfoort een groot succes. De Nachtdierennacht in Amersfoort was de vierde in de reeks.

Hoewel het nog niet donker genoeg was om echt nachtvlinders te lokken, boden lamp en laken, de nachtvlinderval en met stroop ingesmeerde bomen voldoende aanknopingspunten om met de bezoekers een praatje over nachtvlinders aan te knopen. Ook de nachtvlinders, die de avond tevoren in een tuin en een flatportiek waren gevangen, kregen veel bekijks.

De vele kinderen waren vol bewondering voor de mooie kleuren van de vlinders en kregen allemaal twee mooie posters mee naar huis. Vanaf 21.00 uur verzorgde Kars Veling een lezing met excursie door het dierenpark.

Behalve dat hier aandacht was voor nachtvlinders en nachtvlinderonderzoek werd ook op vleermuizen gelet. Met een bat detector werd door de vijftig deelnemers aan de wandeling gewone dwergvleermuizen gehoord en zeker door de fanatiek rondspeurende kinderen ook gezien. De bezoekers van de diertuin waren zeer geïnteresseerd en dat maakte het tot een heel geslaagde avond.

Zaterdag 7 augustus – Safaripark Beekse Bergen

Zaterdag 7 augustus was het nachtdierennacht in Safaripark Beekse Bergen. Helaas regende het een deel van de avond, maar de belangstelling was desondanks groot: 1500 bezoekers kwamen op de nachtdierennacht af!

Er stond een laken met lamp opgesteld, een val was in werking en op de stroopplek op een boom zat een rood weeskind, een mooie grote nachtvlinder, urenlang met zijn roltong in de zoetige substantie. De bezoekers van het safaripark waren zeer geïnteresseerd en we konden prima ons verhaal kwijt.

Veel mensen hadden geen idee dat er zoveel nachtdieren bestonden in Nederland en dat er zo fraai gekleurde nachtvinders waren. De recepten om zelf stroop te maken en de folders over nachtvinders en rupsen gingen grif van de hand. Kortom: weer een zeer geslaagde nachtvindernacht in een dierentuin.

Vrijdag 13 augustus – Vogelpark Avifauna

In Avifauna in Alphen aan den Rijn waren ruim duizend mensen aanwezig bij de nachtdierennachten. Ze waren zeer geïnteresseerd in informatie over nachtvlinders en vleermuizen.

Voor Avifauna, het vogelpark in Alphen aan den Rijn was dit de eerste avondopenstelling, maar gezien het succes zal dit vast en zeker nog vaker gaan gebeuren. Bij de kraam van De Vlinderstichting was het een permanente wachtrij van tientallen mensen.

Ook de wethouder was aanwezig op de nachtdierennacht en plantte een aantal kamperfoeliestruiken: deze struiken leveren nectar voor nachtvlinders.

Bij het laken was het dringen geblazen om de fraaie populierenpijlstaarten te zien. Bij de korte lezingen over nachtvlinders, nachtvlinderen en vleermuizen was de zaal overvol en moesten tientallen mensen staan en de vleermuizenexcursie om 21.30 uur trok meer dan 200 (!!) deelnemers. Niet iedereen heeft daardoor de gewone dwergvleermuizen goed kunnen horen, maar wel is iedereen zich bewust geworden van het vele leven dat er ook 's nachts is.

Zaterdag 14 augustus – Gaiapark Kerkrade

Ook in het Gaiapark te Kerkrade was de opkomst zeer groot met meer dan tweeduizend (!) bezoekers. Dit werd de drukst bezochte nachtdierennacht van de twaalf. Gelukkig was de organisatie in deze grote dierentuin verspreid aanwezig, waardoor de grote drukte wat werd gespreid.

Net als in de andere dierentuinen viel op hoe geïnteresseerd de mensen waren en hoe enthousiast over wat we ze konden laten zien. Ook nu startte het om 19.00 uur en pas na 21.00 uur kwamen de eerste vlinders op het licht af, maar ook in die eerste uren waren de mensen erg belangstellend.

Bij de lezing was het druk: ondanks de grote zaal waar ruim 160 mensen in konden, moesten er toch nog mensen staan. Ook de vleermuizenexcursie werd druk bezocht en mensen konden de vleermuizen die in de dierentuin rondvliegen goed horen op de batdetector. Tegen de schemering kwamen de eerste vlinders tevoorschijn en werd het druk bij het laken, zowel qua mensen als qua vlinders.

Zaterdag 21 augustus – Burgers' Zoo

Zaterdag 21 augustus werd de 8e nachtvlindernacht gehouden.

Behalve De Vlinderstichting was ook het IVN aanwezig en gaf excursies over vleermuizen en uilen.

De belangstelling voor de nachtvlinders was ook deze keer weer groot. Ruim 1500 bezoekers bezochten de dierentuin. Dat zorgde voor drukte bij het laken en de kraam.

De Vlinderstichting nam nachtvlinders mee die de vorige avond op de lamp waren afgekomen. Vooral de plakker met zijn sterk geveerde antennen maakte indruk. Deze vlinder kan een vrouwtje op een kilometer afstand ruiken. Behalve de plakker waren ook andere vlinders te zien zoals grauwe monnik en hagedoornvlinder.

De hele dag was het warm en vochtig: ideaal voor nachtvlinders! Bij het invallen van de schemering lieten de eerste vlinders zich dan ook zien. Een bladrollertje kwam van de stroop snoepen en een oranje wortelboorder landde op de lamp bij de kraam. Burgers' Zoo organiseerde ook een maskervedstrijd. Noa was een van de winnaars, met een mooi nachtvlindermasker.

Zaterdag 28 augustus – Artis

Op 28 augustus was De Vlinderstichting aanwezig in het Amsterdamse Artis om de bezoekers te informeren over nachtvlinders en nachtvlinderonderzoek. Gelukkig was het de hele avond zo goed als droog. De bezoekers waren enthousiast.

De medewerkers van de nachtdierennacht stonden bij de ingang van het vlinderpaviljoen, de prachtige tropische vlindertuin waar ook deze avond nog volop vlinders vlogen. Er was een lichtinstallatie met laken opgesteld en de vlinderval werd gedemonstreerd. Een aantal bomen was ingesmeerd met speciale vlinderstroop en in de stand was informatie aanwezig over nachtvlinders. Net als bij de overige dierentuinen, waren de bezoekers allemaal zeer geïnteresseerd. Ook al waren er nog geen vlinders op het laken omdat het nog te licht was, toch kwamen de mensen direct op ons af om meer over nachtdieren te weten te komen.

Toen het tegen negenen donker werd kwamen er ook spontaan vlinders tevoorschijn waaronder de prachtige gelijnde grasmuis.

Ook de vleermuiswandeling mocht op een flinke belangstelling rekenen. Bij de start was er alleen af en toe een langsvliegende vleermuis te zien en horen, maar toen er een mooie jachtplek was gevonden, konden alle bezoekers de vleermuizen goed te zien krijgen en ook de geluiden horen die via de batdetector werden vertaald naar voor mensen hoorbare tonen.

Zaterdag 4 september – Apenheul

In de tournee van De Vlinderstichting langs de Nederlandse dierentuinen stond zaterdag 4 september de Apenheul op het programma. Met het gekwetter van apen op de achtergrond kwamen meer dan 120 mensen in groepen langs om meer over nachtdieren te weten te komen.

Onder leiding van gidsen van de Apenheul werden de mensen langs een aantal punten verspreid over het park geleid. De avond stond in het teken van biodiversiteit en voorafgaand aan de wandeling was er een lezing over dat onderwerp. Toen de eerste groepen bij de medewerkers van De Vlinderstichting langs kwamen werd het net al donker en kwamen er al vlinders spontaan af op het licht en de stroop. Bij de drie lakens, bemensd door medewerkers van De Vlinderstichting en door leden van de vlinderwerkgroep van IVN Apeldoorn werden de nodige nachtvlinders gezien.

Huismoeder, open breedbandhuismoeder en volgeling lieten zich goed bekijken, zodat de verschillen konden worden uitgelegd. Voor de bezoekers was de populierenpijlstaart de meest indrukwekkende vlinder, door de grootte maar ook door de bijzondere manier waarop de vleugels in rust worden gehouden. Het was weer een succesvolle avond en voor velen was dit de eerste kennismaking met nachtvlinders en nachtvlinderonderzoek.

Behalve vlinders werden de bezoekers gewezen op vleermuizen, die veel voorkomen in en rondom de Apenheul. Gewone dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis werden gespot en 'gehoord' op de batdetector.

Ook gingen de bezoekers op zoek naar de meer nachtactieve bewoners van Apenheul zoals de grote miereneter, tropische kikkers en sissende kakkerlakken. Daarnaast kwamen ze van alles te weten over slaapgewoontes bij apen en andere dieren.

Vrijdag 10 september – Zoo Parc Overloon

Vrijdagavond 10 september was De Vlinderstichting in het Zoo Parc Overloon om nachtdieren in het zonnetje te zetten. Met licht en stroop werden nachtvlinders gelokt en er werden vleermuizen gezocht met een batdetector.

Helaas werkte het weer niet mee. De hele middag regende het flink en daardoor waren er niet veel mensen naar de dierentuin gekomen. Degenen die er waren, kregen wel een mooi beeld van de manieren waarop je nachtvlinders te zien kunt krijgen. Op het laken waren heel wat soorten te zien en zodra het begon te schemeren kwamen er veel vlinders op af. Op de stroop zaten huismoeders en iedereen kon van zeer dichtbij zien hoe de roltong de stroop inging en er heerlijk van snoepte. De recepten voor stroop vonden gretig aftrek, want iedereen wilde het nu ook wel eens zelf gaan proberen in de achtertuin. Doordat het bewolkt was, werd het vrij snel donker. Dat betekende dat de nachtvlinders actief werden en dat de vleermuizen te zien waren.

Toen om negen uur de vleermuizenexcursie van start ging, leek dat op een teleurstelling uit te draaien, want de eerste twintig minuten werd tijdens een wandeling door het park slechts een overvliegende dwergvleermuis gehoord. Gelukkig bleek de vijver achterin het park een prima jachtplek te zijn. Dwergvleermuizen waren continu aan het jagen en de jongeren bleken de paringsroep van deze vleermuizen ook zonder batdetector te kunnen horen. Ook het regelmatige tweetaktgeluid van de watervleermuis liet zich regelmatig horen. Later werd het nog veel drukker toen ook de laatvlieger zich in het koor mengde. Iedereen kon prachtig horen waarom dit geluid op de batdetector wordt vergeleken met een tapdancer. Om tien uur ging iedereen tevreden huiswaarts.

Vrijdag 17 september – Aqua Zoo Leeuwarden

De allerlaatste nachtdierennacht, op vrijdag 17 september, stond gepland in het uiterste noorden van Nederland. Helaas gooide de regen roet in het eten. Flinke plensbuien in combinatie met een koude avond leverden slechts 4 bezoekers op.

Medewerkers van de nachtdierennacht zetten desondanks het laken neer, om nachtvinders te lokken met licht. Maar ook vlinders houden niet van regen en hielden zich schuil.

Na een kort rondje door de tuin bleek dat ook de vleermuizen maar weinig activiteit lieten zien. Na anderhalf uur werd deze laatste nachtdierennacht dan ook vroegtijdig gestopt.

Op en actieve muismakers 25-10-2010 - Collectie pijpmakkers uitgebreid 18-10-2010

Home
Aqua Zoo
Meet & Greet
Natuurbehoud
Informatie
Activiteit
Arrangementen
Kids
Kalender

Op nachtelijk avontuur tijdens Nachtdierennacht
2 september 2010

's Nachts gebeurt er in de natuur veel meer dan je denkt. Een vleermuis gaat op jacht, een uil vliegt geruisloos voorbij en nachtvinders zijn op zoek naar een lekker hapje. De meeste nachtdieren leiden een verborgen leven, maar tijdens de Nachtdierennacht op vrijdag 17 september in Aqua Zoo Friesland worden alle geheimen onthuld! In samenwerking met de Vlindersichting wordt er een avondopenstelling georganiseerd, waarbij nachtdieren middels diverse activiteiten volledig in de spotlights worden gezet. Tijdens de avondopenstelling is een deel van Aqua Zoo Friesland tot 21.30 uur geopend.

Oranje bruinbandspanner

Na een korte introductie waarbij verteld wordt over nachtvinders, uilen en vleermuizen kan iedereen zelf op ontdekking gaan. Vlinders worden gelokt met licht en stroop en zijn van dichtbij te bekijken. Zo is te zien dat veel nachtvinders, ondanks hun donkere kleuren, prachtige dieren zijn. Vrijwilligers van de Vlindersichting vertellen je alles wat je wilt weten over de vlinders en andere insecten van de nacht.

Niet bang voor meer nachtelijk gefladder? Ga dan op pad met een vleermuisexpert. Met behulp van een 'batdetector' gaan jullie op zoek naar deze geheimzinnige dieren. Ook diervoorzorgers van Aqua Zoo Friesland geven rondleidingen; tijdens een tocht door een deel van het dierenpark wordt verteld over het nachtgedrag van de dieren van het dierenpark.

De Nachtdierennacht in Aqua Zoo Friesland vindt op vrijdag 17 september van 18.00 tot 21.30 uur plaats. Vanaf 17.00 uur betalen bezoekers de speciale entreeprijs van € 10,00 (entreeprijs geldt voor volwassenen en kinderen, abonneementhouders mogen gratis naar binnen). De opbrengst van de Nachtdierennacht komt ten goede aan de [natuurbehoudsichting Zodiact Natuur](http://natuurbehoudsichting-zodiact.natuur.nl). Meer informatie over de nachtdierennacht is te vinden op www.nachtvindersnacht.nl of de Nachtdierennacht-pagina op deze website.

Bijlage 1 Bouwstenen

In de zomer van 2010 is in een groot aantal dierentuinen een nachtdierennacht georganiseerd. Elke dierentuin kon voor de invullingen van de avond kiezen uit verschillende bouwstenen:

1) Licht

Nachtvlinders komen op licht af. Om ze te lokken werkt De Vlinderstichting met speciale lampen en daarbij een wit laken. De nachtvlinders komen op het licht af en gaan op het laken zitten. Daar laten ze zich goed bekijken. Bij het laken is een medewerker van De vlinderstichting die uitleg geeft over het leven van nachtvlinders, waarom ze op licht afkomen, etc. De Vlinderstichting heeft maximaal 2 lakens beschikbaar, er kunnen dus lakens geplaatst worden op 2 verschillende locaties in de tuin (incl. medewerker die uitleg geeft). Indien er geen elektriciteit beschikbaar is zorgt De Vlinderstichting voor een aggregaat.

Slechtweer-scenario: Het laken met lamp wordt onder een afdak geplaatst. De vlinders zullen niet vliegen als het regent, maar De Vlinderstichting zorgt ervoor dat ze een paar vlinders in potjes meenemen en op het laken zetten. De vlinders zullen hier dan blijven zitten, zodat er voor de bezoekers toch iets te zien is. Uiteraard worden de vlinders na afloop vrij gelaten.

2) Stroop

Behalve met licht, zijn nachtvlinders ook te lokken met stroop. Op een aantal bomen wordt een mengsel van stroop en suiker gesmeerd. De nachtvlinders komen hier van snoepen. Ze zijn dan goed te bekijken door ze te beschijven met een zaklantaarn. Een medewerker van De Vlinderstichting zet zo'n "strooprout" uit in de tuin. Hij of zij loopt met de bezoekers een rondje langs de bomen (ongeveer 10 a 15) en kijkt welke nachtvlinders er te zien zijn. Vaak komen er ook allerlei andere insecten op af, zoals oorwurmen, pissebedden en verschillende kevers. Ook hierbij weer uitleg over de levenswijze van deze nachtdieren, hoe ze ruiken in het donker, etc.

Slechtweer-scenario: Bezoekers kunnen eventueel met paraplu het "stroopronde" lopen. De vlinders zullen niet vliegen als het regent, maar De Vlinderstichting zorgt ervoor dat ze een paar vlinders in potjes meenemen en op de bomen zetten. De vlinders zullen hier dan blijven zitten, zodat er voor de bezoekers toch iets te zien is. Uiteraard worden de vlinders na afloop vrij gelaten.

3) Vlindervriendelijke nachtvlinderval

Nachtvlinders kunnen gelokt worden met behulp van een lichtval. Op zo'n val staat een lamp om de vlinders te lokken. Eenmaal in de val kunnen de vlinders er niet uit ontsnappen en kunnen dus goed bekeken worden. Deze vlinders blijven uiteraard wel in leven en worden aan het eind van de avond vrijgelaten. Bij de val is een medewerker aanwezig die uitleg geeft over lokken met verschillende soorten licht.

De Vlinderstichting heeft maximaal 2 vallen beschikbaar, er kunnen dus vallengeplaatst worden op 2 verschillende locaties in de tuin (incl. medewerker die uitleg geeft).

Slechtweer-scenario: De vlinderval wordt onder een afdak geplaatst. De vlinders zullen niet vliegen als het regent, maar De Vlinderstichting zorgt ervoor dat ze een paar vlinders in potjes meenemen en in de val zetten. De vlinders zullen hier dan blijven zitten, zodat er voor de bezoekers toch iets te zien is. Uiteraard worden de vlinders na afloop vrijgelaten.

4) Lezing

Over nachtdieren is van alles te vertellen. Er gebeurt namelijk heel veel in de natuur als wij al liggen te slapen. Vleermuizen, uilen en nachtvlinders gaan op de vleugels..

Ter inleiding van de avond geeft een medewerker van De Vlinderstichting een lezing hierover. De tijd is variabel: van ongeveer 20 minuten tot 60 minuten. Er dient voor een lezing een zaal beschikbaar met elektriciteitsaansluiting te zijn, waar de presentatie m.b.v. computer en beamer gehouden wordt.

Slechtweerscenario: Niet van toepassing

5) Uilen

Behalve nachtvlinders vliegen er uiteraard nog meer dieren in de dierentuin. Uilen bijvoorbeeld. Indien de dierentuin zelf uilen heeft is het leuk daar een rondje langs te lopen onder begeleiding van een medewerker van de dierentuin, of een uilenexpert. Ook kan gekeken worden naar de 'wilde' uilen, die misschien wel boven de dierentuin vliegen! Voor deze activiteit is een expert op het gebied van vogels nodig. Deze is wellicht via de dierentuin zelf of een lokale werkgroep in de buurt te regelen. Op verzoek kan De Vlinderstichting contact opnemen met een expert.

6) Vleermuizen

Vleermuizen kan je meestal niet zien, maar wel horen! Met behulp van een batdetector kunnen vleermuizen echt zichtbaar worden gemaakt. Een rondje met een vleermuizenexpert door de dierentuin, op zoek naar verschillende vleermuizen levert vaak van alles op. Voor deze activiteit is een expert op het gebied van vleermuizen nodig. Deze is wellicht via de dierentuin zelf of een lokale werkgroep in de buurt te regelen. Op verzoek kan De Vlinderstichting contact opnemen met een expert.

Naam dierentuin:

Naam contactpersoon:

E-mail contactpersoon:

Telefoonnummer contactpersoon:

Verwacht aantal bezoekers:

Onze dierentuin maakt wel / geen* gebruik van voorintekening

(*doorhalen wat niet van toepassing is)

Ik wil graag gebruik maken van de volgende activiteiten:

☐ **LICHT**

Er worden ... (aantal invullen) lakens in de dierentuin opgesteld (maximaal 2). Bij ieder laken is een medewerker van De Vlinderstichting aanwezig om uitleg te geven.

☐ **STROOP**

Er worden op .. (aantal invullen) plekken een strooproutte in de dierentuin uitgezet (maximaal 2 plekken). Bij iedere route is een medewerker van De Vlinderstichting aanwezig om uitleg te geven.

☐ **VAL**

Er worden ... lichtval(len) geplaatst in de dierentuin. Bij iedere val is een medewerker van De Vlinderstichting aanwezig om uitleg te geven.

☐ **LEZING**

Er wordt een lezing van ongeveer ... minuten (max. 60 minuten) gegeven. De dierentuin stelt hiervoor een zaal beschikbaar (met elektriciteitsaansluiting)

☐ **UILEN**

☐ Ik regel zelf een expert die een rondleiding over uilen geeft

☐ Ik wil graag dat De Vlinderstichting een expert regelt die een rondleiding over uilen geeft

☐ **VLEERMUIZEN**

☐ Ik regel zelf een expert die een rondleiding over vleermuizen geeft

☐ Ik wil graag dat De Vlinderstichting een expert regelt die een rondleiding over vleermuizen geeft

